

Stockholm den 2018-09-12

Remiss: Förlängt anställningsskydd till 69 år, Ds 2018:28

Utredningen föreslår en höjning av den nuvarande åldersgränsen vid 67 år, den så kallade LAS-åldern höjs till 69 år. Läkarförbundet ser positivt på en förlängning av anställningsskyddet som ger arbetstagare rätt att stå kvar i anställningen till 69 års ålder. Idag är det många läkare som tvingas bort från sin tillsvidareanställning vid 67 års ålder i samband med det så kallade fönstret trots en önskan att stå kvar i anställning med oförändrade villkor även efter sin 67-års dag.

Vi ser däremot risker med att helt ta bort anställningsskyddet i samband med den nya föreslagna LAS-åldern på 69 år. Det kan leda till osäkerhet för en arbetstagare med ett långt yrkesliv bakom sig att behöva lämna sin anställning utan att veta grunden för att anställningen avslutas.

Vi anser att den föreslagna uppsägningstiden om en månad är för kort. Det är rimligt att den som efter ett långt yrkesliv ofrivilligt tvingas ställa om till ett liv som pensionär ges längre tid för detta. Det är även viktigt att eventuella kollektivavtalade regler om en längre uppsägningstid får fortsatt giltighet även för dessa arbetstagare, detsamma gäller enskilda överenskommelser om längre uppsägningstid.

Utredningens förslag om att en anställning ska avslutas genom ett uppsägningsförfarande och inte genom ett skriftligt besked ser vi positivt på. Det är viktigt att det är tydligt hur en anställning kan avslutas och vilka rättigheter respektive parter har i en sådan process.

Även om inget krav på saklig grund finns ser vi fördelar med att arbetsgivaren i alla fall efter begäran behöver ange grunderna för att anställningen avslutas. Det är även centralt för att kunna ifrågasätta en uppsägning tex vid misstänkt diskriminering och för att kunna hålla en relevant överläggning. Vad gäller rätten till överläggning för såväl arbetstagaren som arbetstagarorganisationen ser vi positivt på förslaget.

Utredningens förslag att undanta arbetstagare som har fyllt 68 år från reglerna om att en tidsbegränsad anställning omvandlas till en tillsvidareanställning ser vi ingen anledning till då arbetsgivaren föreslås ha möjlighet att avsluta en sådan anställning utan saklig grund.

Utredningen föreslår att bestämmelser i såväl kollektivavtal som individuella avtal som innehåller skrivningar om avgångsskyldighet vid 67 bli ogiltiga. Utredningen har däremot inte utrett eller tagit ställning till hur man ser på bestämmelser i kollektivavtal som begränsar rättigheterna för arbetstagare som fyller 67. Det förblir således oklart hur parterna ska förhålla sig till skrivningar i kollektivavtal som tex anger att arbetstagare som fyller 67 år anställs för begränsad tid istället för tillsvidareanställning.

Utredningen resonerar kring om förslaget inskränker föreningsfriheten för arbetsmarknadens parter, utifrån de bör man fundera på om borttagandet av kravet på saklig grund begränsar parternas framtida förhandlingsutrymme.

Vid en höjning av LAS-åldern till 69 år är det även väldigt viktigt att beakta frågor kring pension och de villkor som finns avseende detta i olika pensionsavtal. Pensionsfrågan bör inte ses isolerat utan måste ses som en del av helheten i ett långt och hållbart yrkesliv. I samband med en höjning av LAS-åldern är det därför viktigt att det även sker en höjning av gränserna för intjänande till tjänstepension. Det är viktigt att denna höjning inte enbart görs i förhållande till den avgiftsbestämda delen utan även i förhållande till den förmånsbestämda ålderspensionen då denna del har stor påverkan för arbetstagare som har en lön över 7,5 inkomstbasbelopp. Det är även viktigt att anpassa de tillhörande avtalsförsäkringarna.

I och med ett förlängt anställningsskydd utökas även möjligheten att senarelägga uttag av tjänstepensionen vilket vi ser fördelar med då det leder till en ökad flexibilitet och möjlighet att anpassa sina ekonomiska förutsättningar efter det individuella behovet.

Med vänlig hälsning
SVERIGES LÄKARFÖRBUND
Arbetsliv och juridik

Heidi Stensmyren
Ordföranden

Stefanie Friberg
Handläggare